

מחברת הטיפים של הצלחתי למידה אחרת טיפים ללמידה יעילה

לשיעורים פרטיים ולכיתה

כתבה:

מדי ג'ורנו

מאבחנת דידקטית

חלק ב'

כל הזכויות שמורות למדי ג'ורנו

שאלת שאלות

שאלת שאלות, בעזרת שאלת שאלות אנחנו יכולים להבין מה התלמיד יודע, הבין, הסיק, למד...
שאלת השאלות היא כלי שאפשר להשתמש בו בכל מיני אופנים.

נתחיל אם איך לכתוב שאלות?

כמה כללים שכדאי לשים אליהם לב, כאשר מנסחים שאלות.

לנסח את השאלות בלשון רבים.

• לנסח שאלות ברורות.

• לנסח מילות הוראה ברורות.

• לנסח מילות שאלה ברורות.

• לבדוק ניסוח ברור ותקין.

• לנסח שאלות ב-3 מימדי הבנה, איתור מידע, הפקה/הבנה, הסקת מסקנות.

שאלת שאלות

למה כדאי לשים לב!

- התשובות לשאלות לא יהיו כן/לא.
- שאלות ללא מטרה ברורה.
- שאלות ארוכות ומסורבלות.

איך שאלת השאלות עוזרת לנו?

כאשר אני מחלקת את השאלות בטקסט לשלושה מימדי הבנה, אני יכולה לראות באיזו שאלה הילד נתקע (או לא נתקע). אם הילד עונה על שאלות איתור מידע, אני מסיקה שברמה הנמוכה ביותר הוא מבין, ויודע לאתר את המידע המדויק והנכון מהקטע ולמצוא את עיקר התשובה.

אם הוא עונה נכון על שאלות הבנה, אני יכולה להסיק על הבנת הנקרא שלו. בשאלות הסקת מסקנות, הוא עונה נכון ומביע את דעתו ומסיק מסקנות בצורה נכונה.

אני יכולה לבדוק באיזה שלב הילד נתקע, לא מצליח לענות, וכך למפות לי את תכנית העבודה, ולהתמקד בסוג השאלות בהן עולה הקושי.

שאלת שאלות

שיעורים מעניינים שאפשר להעביר ...

• כתיבת שאלות בפתקיות, לשים בצנצנת והילד שולף את השאלות.

• כתיבת השאלות על דף להניח על השאלה **דבקית**, הילד מסיר את הדבקית ובוחר את השאלה שהוא רוצה לענות עליה.

• כתיבת שאלות לקטע, תמונה, ציור, סיפור שכתבנו.

• לתת לילד לכתוב שאלות לקטע- ולשאול אותו, האם התשובות כתובות בקטע? התשובות מהראש? מידע קודם?

• לכתוב מספר שאלות על דבקיות, הילד צריך לבחור את השאלות שמתאימות לקטע.

פתיחת שיעור וסיכום שיעור

התלמידים זוכרים שיעורים מעניינים ומאתגרים, בכדי שהתלמיד שלנו יסכים ללמוד אחרי הצהריים אחרי שלמד כל היום, אנחנו צריכות להפתיע אותו ולעניין אותו מתחילת השיעור.

תסכימו איתי שאם אנחנו נגיע לשיעור, נוציא דף עבודה ונאמר לתלמיד היום אנחנו מתרגלים הפכים, הנה דף העבודה מצא את ההפכים, השיעור לא כל כך ילהיב את התלמיד.

אך אם נביא קופסת הפתעות, ונאמר לתלמיד שבתוך הקופסא יש חפצים ומתוך החפצים הוא יצטרך להבין את מטרת השיעור. אנחנו גם מאתגרות אותו, גם מלמדות אותו וגם יוצרות עניין.

דוגמאות לפתיחת שיעור:

1. **קופסת הפתעות**- לשים בקופסא קלפים, משחקים, לתת לתלמיד למשך חפץ ומתוך זה לזהות על מה הולכים ללמוד, להוציא חפצים משותפים ולתת לו לנחש את מטרת השיעור, להניח בקופסא דפים, משחק, קלפים ולומר לילד שהיום הוא מחליט איך להתחיל את השיעור. לשים בקופסא מדבקות עידוד, שכל פעם כשהוא מסיים משימה הוא מכניס את היד ומוציא מדבקה/הפתעה.
2. **להשמיע שיר שקשור למערך שיעור**, להשמיע שיר שננתח בהמשך.
3. **להראות סרטון קצר**, שקשור למערך השיעור.
4. **לשחק משחק** בתחילת השיעור שקשור למערך שיעור.
5. **חומרי יצירה**, להביא חומרי גלם וליצור.
6. **לחוד חידה**.
7. **להתחיל עם תמונות של תעתועי ראייה**.

פתיחת שיעור וסיכום שיעור

פתיחת השיעור חשובה בכדי לעניין את התלמיד להמשך למידה, איך **סיום השיעור** לא פחות חשוב ו**סיכום השיעור מאוד חשוב!** לעיתים זה מה שהתלמיד יזכור בסופו של דבר, ורצוי תמיד לסכם את השיעור.

שאלות מנחות לסוף שיעור:

מה למדנו היום? מה היתה מטרת השיעור? מה חידשתי לך?

והכי חשוב לסכם לתלמיד, היום למדנו... המטרה היתה...

בשיעור אחרי להזכיר לתלמיד, בשיעור הקודם למדנו.. המטרה שלנו היתה... היום נתמקד ב...

בכדי שהתלמידים יזכרו צריך להיות להם רצף, והמטרות צריכות להיות מאוד ברורות וממוקדות גם לכם ובעיקר לתלמידים.

משימות שבועיות לשיפור דיוק ושטף קריאה

• טקסט שבועי- לחלק לתלמידים טקסט אותו יקראו
כל יום, בכל יום ימדדו כמה זמן לוקח להם לקרוא.

• קריאת טקסט פרמידה.

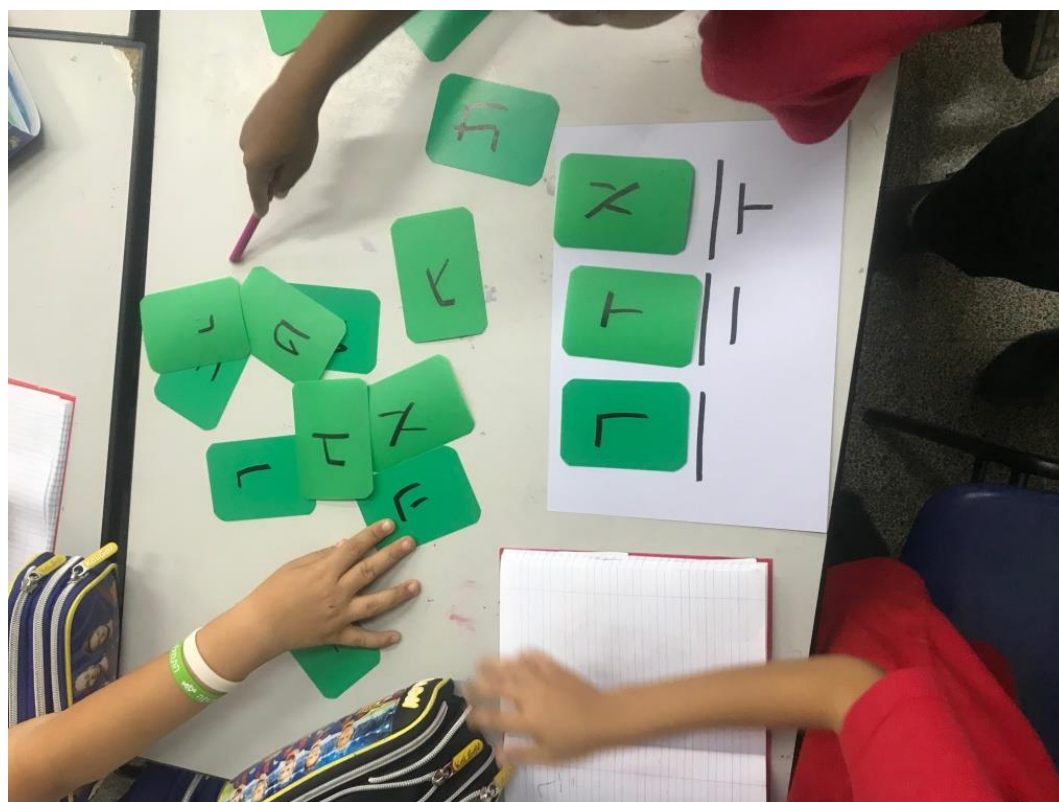
• קריאה קולית בכיתה (בדגש למי שרוצה).

• חידת בוקר/ שיעור- שר, שיר
גד השלימו _____ (גיד)

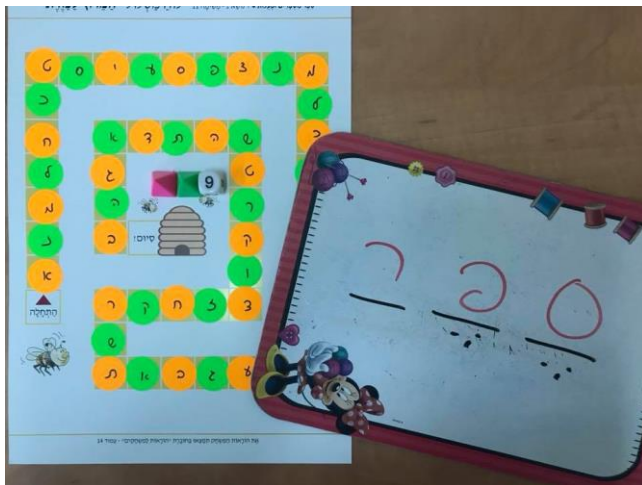
משחקים לשיפור דיוק ושטף קריאה

הבחנה מילים מילות תפל.
כתיבת המילים במחברת.
כתיבת משפטים למילים.

משחקים לשיפור דיוק ושטף קריאה

בוחרים תבנית כותבים אותה על לוח מחיק.
 מטילים קוביה עוצרים על אות כותבים אותה בתבנית.
 לבסוף יוצאת מילה... מילה? מילה ללא משמעות?
 כותבים משפט למילה... מי מנצח? מי שמסיים ראשון
 את המסלול

משחקים לשיפור דיוק ושטף קריאה

יוצרים עוגי פלצת שאוכלת צלילים, מילים, משפטים.

משחקים לשיפור דיוק ושטף קריאה

מחברים צלילים למילה, כותבים את המילה, כותבים למילה משפט.

הכנת מחזיק מפתחות עם התבניות שנלמדו, משחק שליפה.

משחקים לשיפור דיוק ושטף קריאה

קוראים תבניות של מילים.

שולפים יחד קלף, קוראים מדויק, הראשון שלוחץ על הפעמון זוכה בקלפים.

סרטונים לשים דגש...

1. לשאול שאלה לפני הקרנת הסרטון, מצאו כמה שיותר חרוזים בזמן ההקרנה (דתיה בן דור). רשמו את שבעת פלאי העולם שהראו בסרטון, 5 עובדות על ים המלח. רק לאחר ששוחחתם על תוכן הסרטון, ניתן לשאול מה דעתכם על הסרטון?
2. לפני הסרטון לכתוב מה אני יודע על הנושא, לאחר הסרטון לכתוב מה למדתי על הנושא.

יוצאים מהשכרה

יוצאים לחצר ולמרחב בית הספר ומצלמים

• להראות סרטון עם טיפים לצילום נכון וטוב.

• דף הנחיות:

צלמו את מאפייני הסתיו.

צלמו פינות בבית הספר שדורשות שיפור.

צלמו את הפינה אהובה עליכם בבית הספר
וכתבו למה?

צלמו סרטון לחג פורים, טו בשבט....

צלמו ברכות לכבוד ילדים שחוגגים בחודש
אוקטובר יום הולדת.

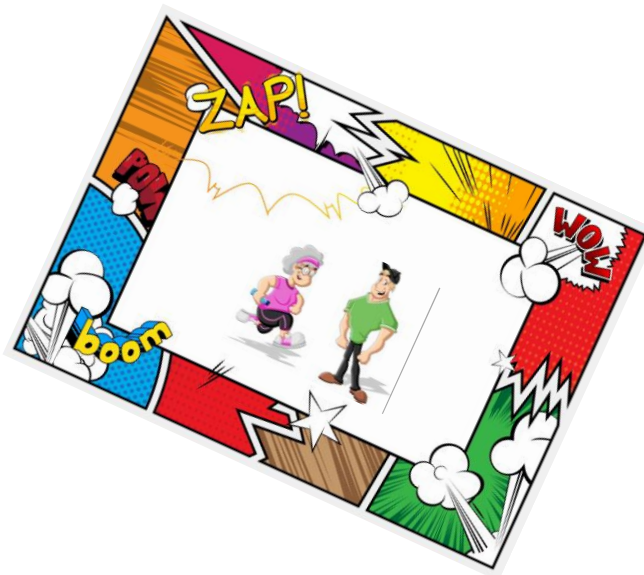
יוצאים מהשכרה

קומיקס

• להראות סרטון איך מציירים דמויות קומיקס.

• דף הנחיות:

הכינו קומיקס לפרק בתורה לדמויות...
הכינו קומיקס לפתגם "ואהבת לרעך כמוך"...
הכינו קומיקס בהיסטוריה בין הדמויות...
צרו שני דמויות קומיקס שישוחחו על העובדות
שלמדנו בטקסט על מי הברז.

יוצאים מהשכרה

אמת/ חובה נכון או לא נכון

נכון או לא נכון!

הקרנת סרטון, קריאת קטע מידעי, סיפורי, טיעוני.

על כל קלף כתובה עובדה, השאלה היא אם היא נכונה או לא נכונה.

הילדים מסובבים את הבקבוק שואל נשאל, נכון או לא נכון לגבי העובדה.

רצוי שיהיה דף ביקורת ליד עם התשובות.

עובדה

דף מעקב
עובדה- נכון/
לא נכון

קוראים במנוחה

1. מזמינה ילד או מספר ילדים, בזמן קריאת הקטע כל פעם שאומר את המילה "ילד" עליכם לקפוץ (הקשבה פעילה).
2. כל פעם שאני מקריאה את המילה... מרימים ידיים, כל פעם שאומרים את המילה... ידיים על הראש.
3. כל פעם שאני מקריאה את המילה.. ממרקרים.
4. בכל סיפור יש למרקר זמן דמויות מקום.
5. יוצאים לחצר, למדנו על מאפייני הסתיו, מצאו את המאפיינים, צלמו, צליל פותח, סוגר מצאו במרחב...
6. הצגה- להמחיש את הקטע שקראנו.
7. כשיש נקודה 2 מחיאות כפיים, פסיק מחיאת כף אחת.

קוראים במנוחה

1. שתי קבוצות, קפוץ למילה....מי קופץ ראשון?
2. קראו את הקטע, אני שואלת שאלה, מי יקפוץ לחישוק עם התשובה הנכונה.
3. משחקי הפכים, מי יקפוץ ראשון, ההפך מ "חס".
4. משחקי מילים נרדפות, מי יקפוץ. ראשון, מילה נרדפת למילה "חמה".
5. משחקי פתגמים, אני אומר פתגם אתם תקפצו לציור המתאים (ספר קומיקס).

הבנת הנשמע

פעילות 1:

משחקים המלך אמר...

פעילות 2: סיפור בהמשכים

הסיפור שנקשיב לו היום הוא סיפור בהמשכים. בכל מפגש אקריא לכם חלק מהסיפור.

המשימה שלכם היא לזכור כמה שיותר פרטים בסוף הסיפור, ולצייר אותם. כשאסיים להקריא, כל ילד יקבל דף ויצייר עליו את מה שהוא זוכר. בסיום הפעילות יהיה לנו סיפור מצויר בהמשכים.

פעילות 3:

השמעת שיר- מציירים כמה שיותר פריטים. משמיעים שיר מספר פעמים לדוגמה "אדון שוקו" התלמידים צריכים לצייר כמה שיותר פריטים שמופיעים בשיר.

פעילות 4:

הקראת קטע מידעי/ סיפורי מספר פעמים, הכנה לסיכום בזמן השיעור (שבעת פלאי עולם, אופטימיות).

מקריאים לתלמידים קטע פעם אחת ואומרים להם לכתוב כמה שיותר מידע שהם זוכרים. מקריאים שוב ומבקשים מהם להשלים מידע.

להקריא את הקטע שלוש פעמים.

מחברת הטיפים של הצלחתי למידה אחרת

טיפים ללמידה יעילה לשיעורים פרטיים ולכיתה

בהצלחה!!!

כתבה:
מדי ג'ורנו
מאבחנת דיסקטית

כל הלכיות שורות למלי אורנו